

Vård för psykisk ohälsa inom primärvården: register studier

[Kyriaki Kosidou, MD, PhD](#)

Christina Dalman, MD PhD, professor

Psykisk Hälsa, Centrum för Epidemiologi och
Samhällsmedicin (CES)

kyriaki.kosidou@sll.se

Jag ska belysa..

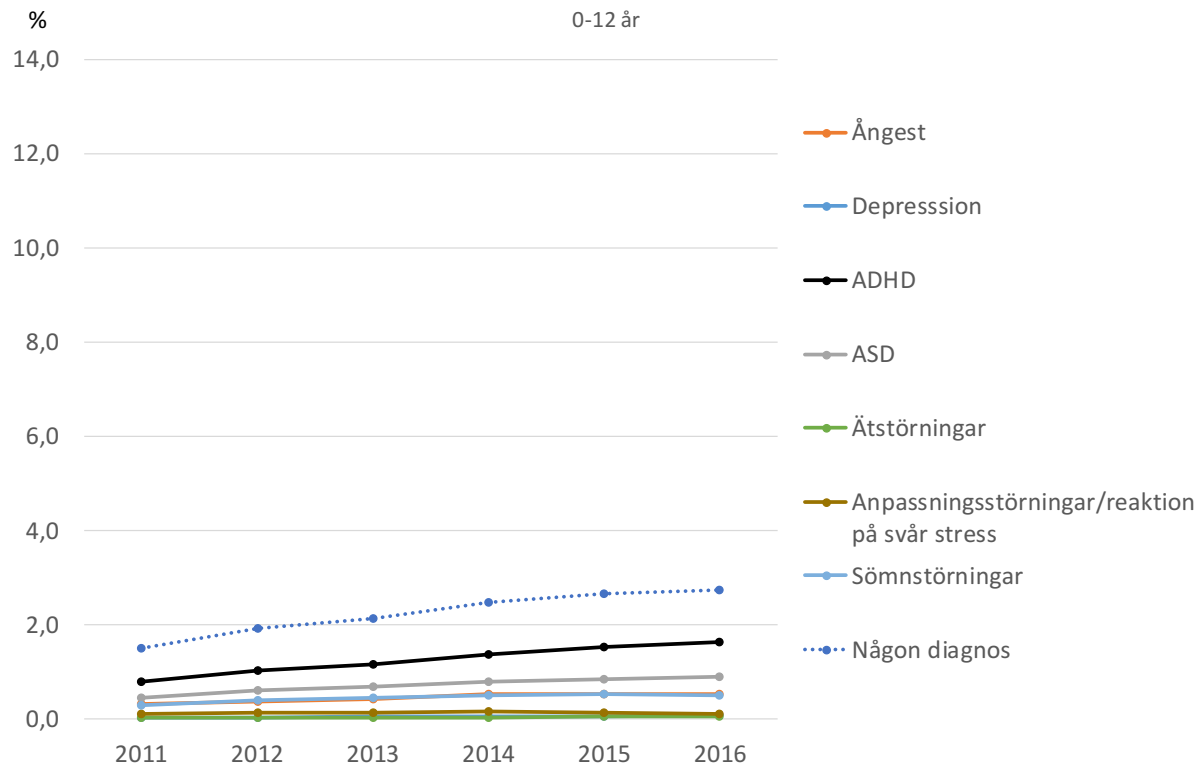
- Förekomsten av psykiatriska tillstånd i befolkningen
- Vården för psykisk ohälsa inom primärvården : *skillnader mellan åldersgrupper, olika insatser*
- Hur kan man förbättra uppföljningen av psykisk ohälsa inom primärvården?

Metod

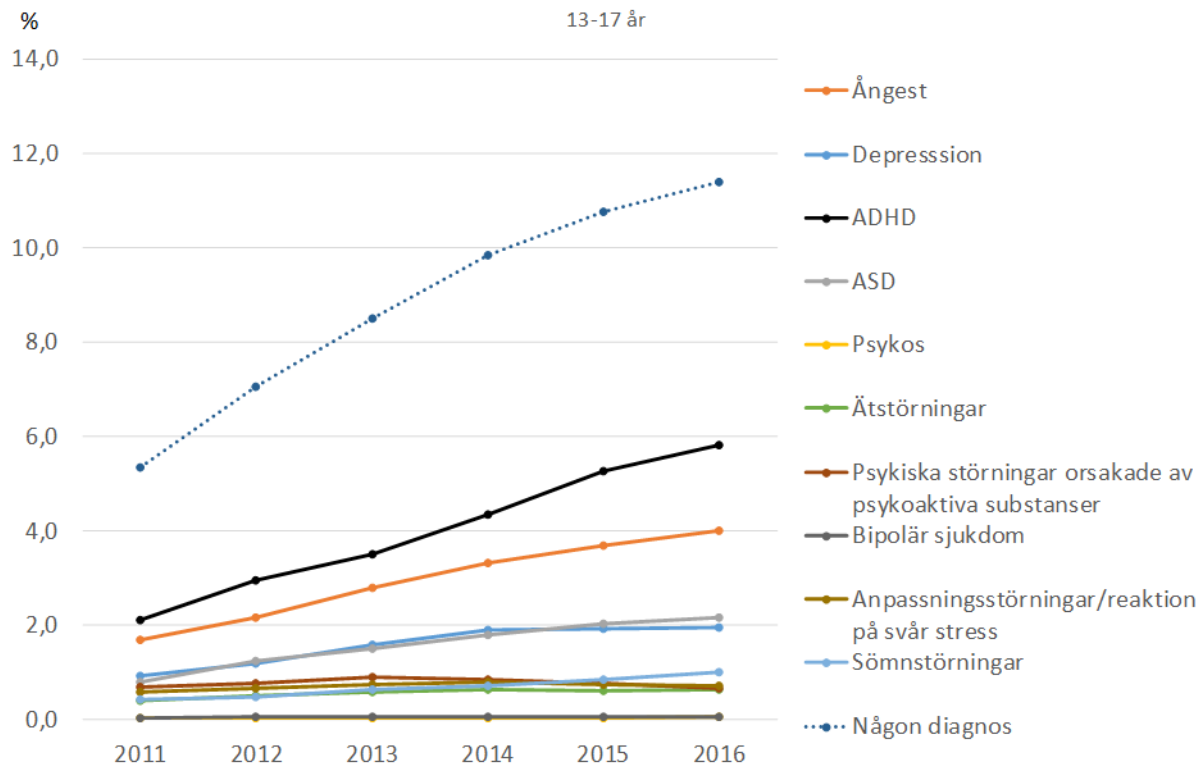
- Landstings vårdregister-VAL databaserna, som innefattar all landstingsfinansierad vård (öppen- och slutenvård)
- Vård för psykisk ohälsa inom specialiserad psykiatri: registrerat *besök*
- Vård för psykisk ohälsa inom primärvården:
  - psykiatrisk diagnos eller
  - psykosocial insats (besök hos psykolog/kurator/psykoterapeut) eller
  - förskrivning av antidepressiva läkemedel

Förekomst av psykiatriska tillstånd i befolkningen, under åren 2011-2016

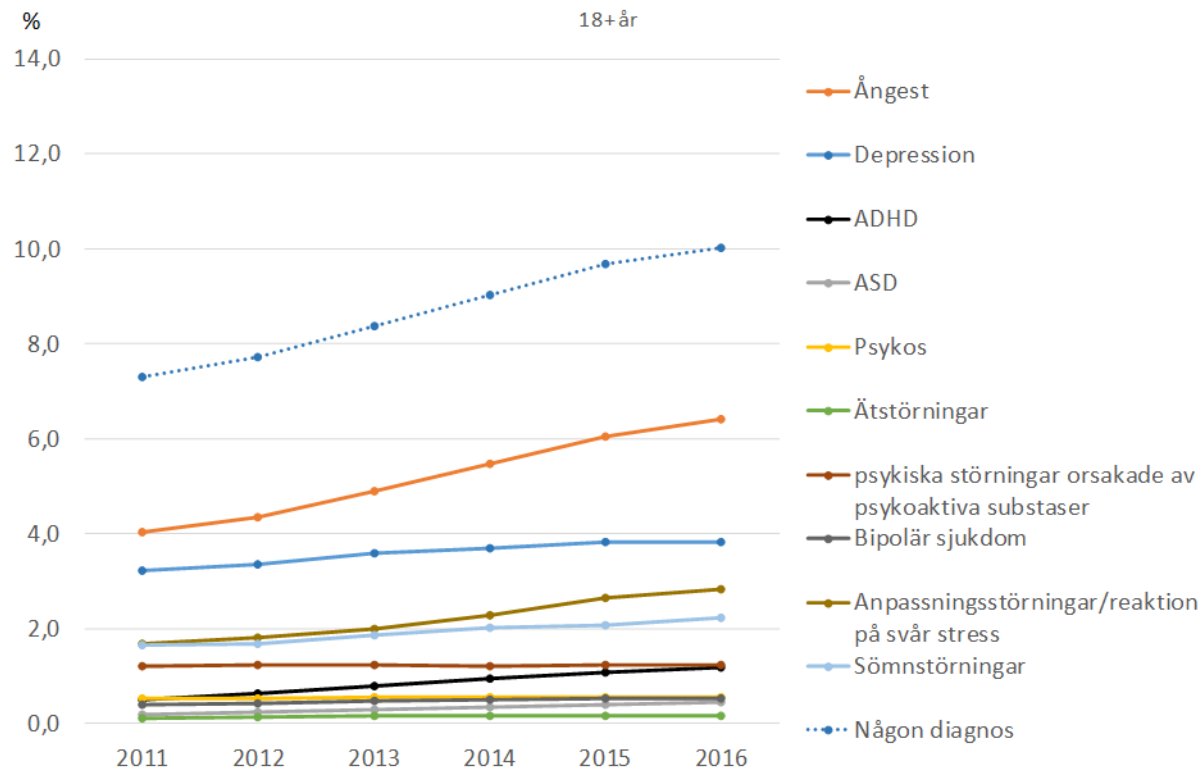
Andelen 0-12 åringar i Stockholms län med en psykiatrisk diagnos inom öppenvård eller slutenvården.

Andelen 13-17 åringar i Stockholms län med en psykiatrisk diagnos inom öppenvård eller slutenvården.

Andelen vuxna ≥ 18 år i Stockholms län med en psykiatrisk diagnos inom öppenvård eller slutenvården.

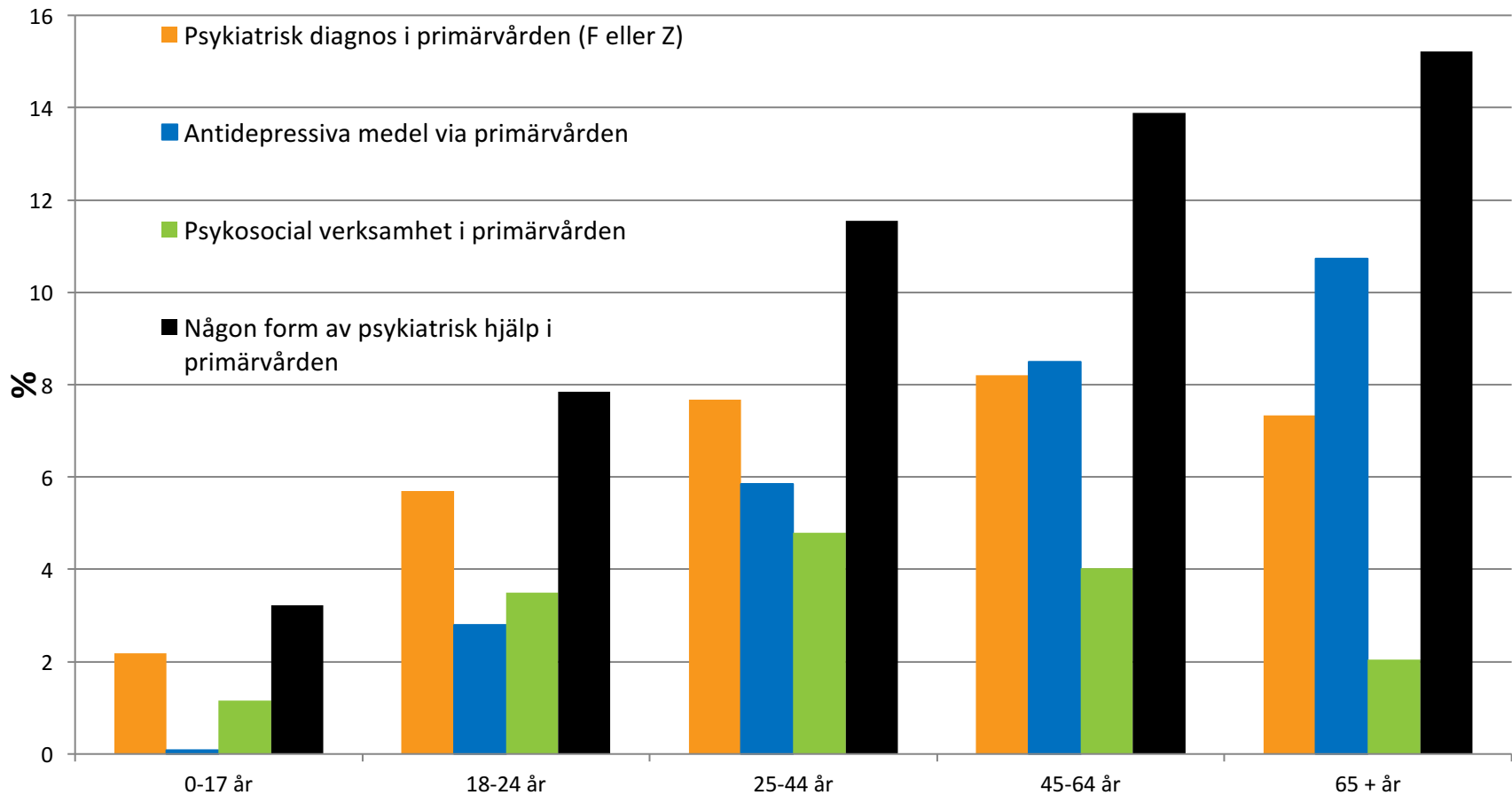
Vård för psykisk ohälsa inom primärvården

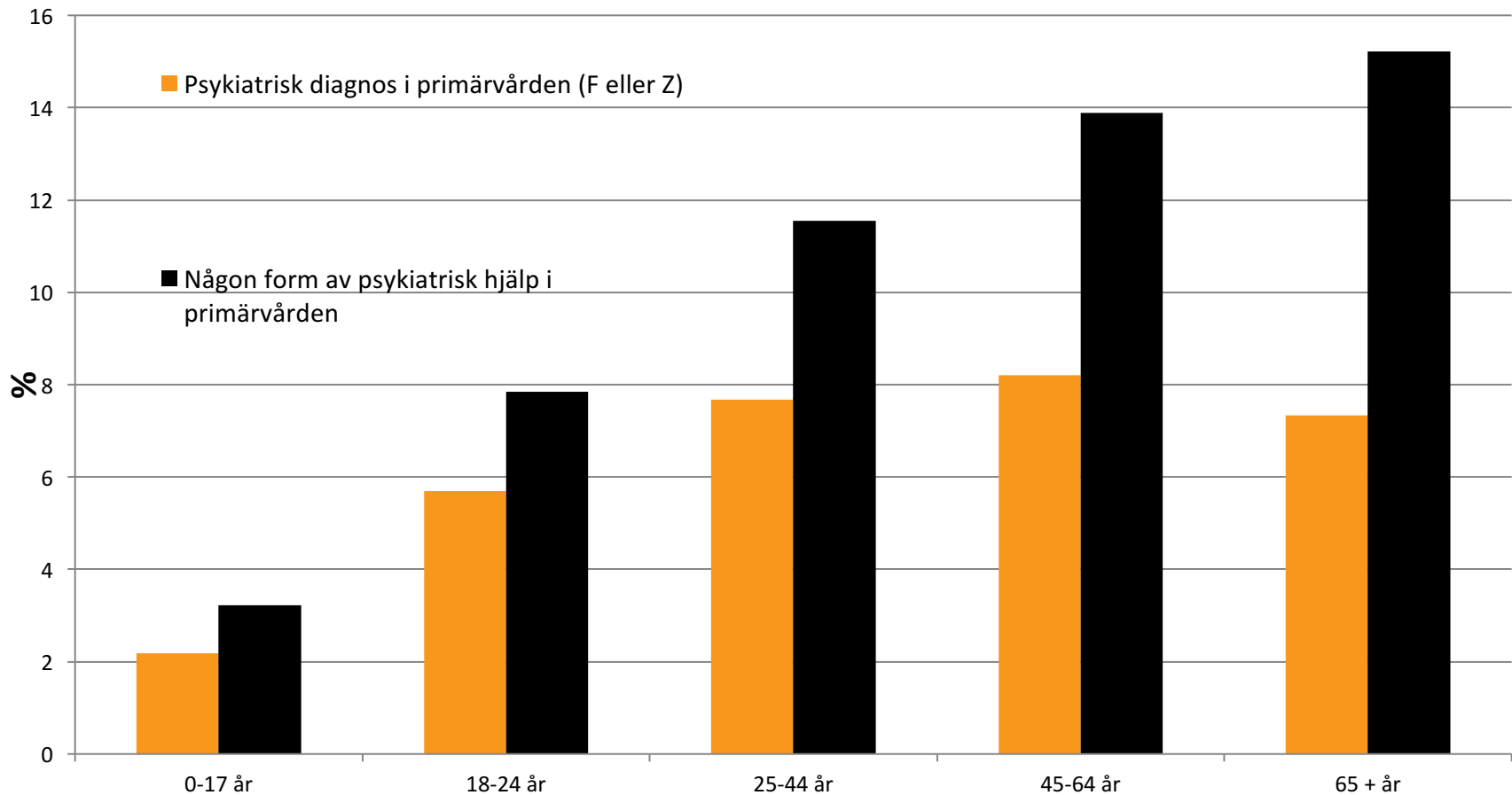
Vård för psykisk ohälsa inom primärvården

- Specialiserad psykiatri eller primärvård :
Vem gör mest?
- Skillnader i vård mellan åldersgrupper,
per typ av insats
- Förändring över tid

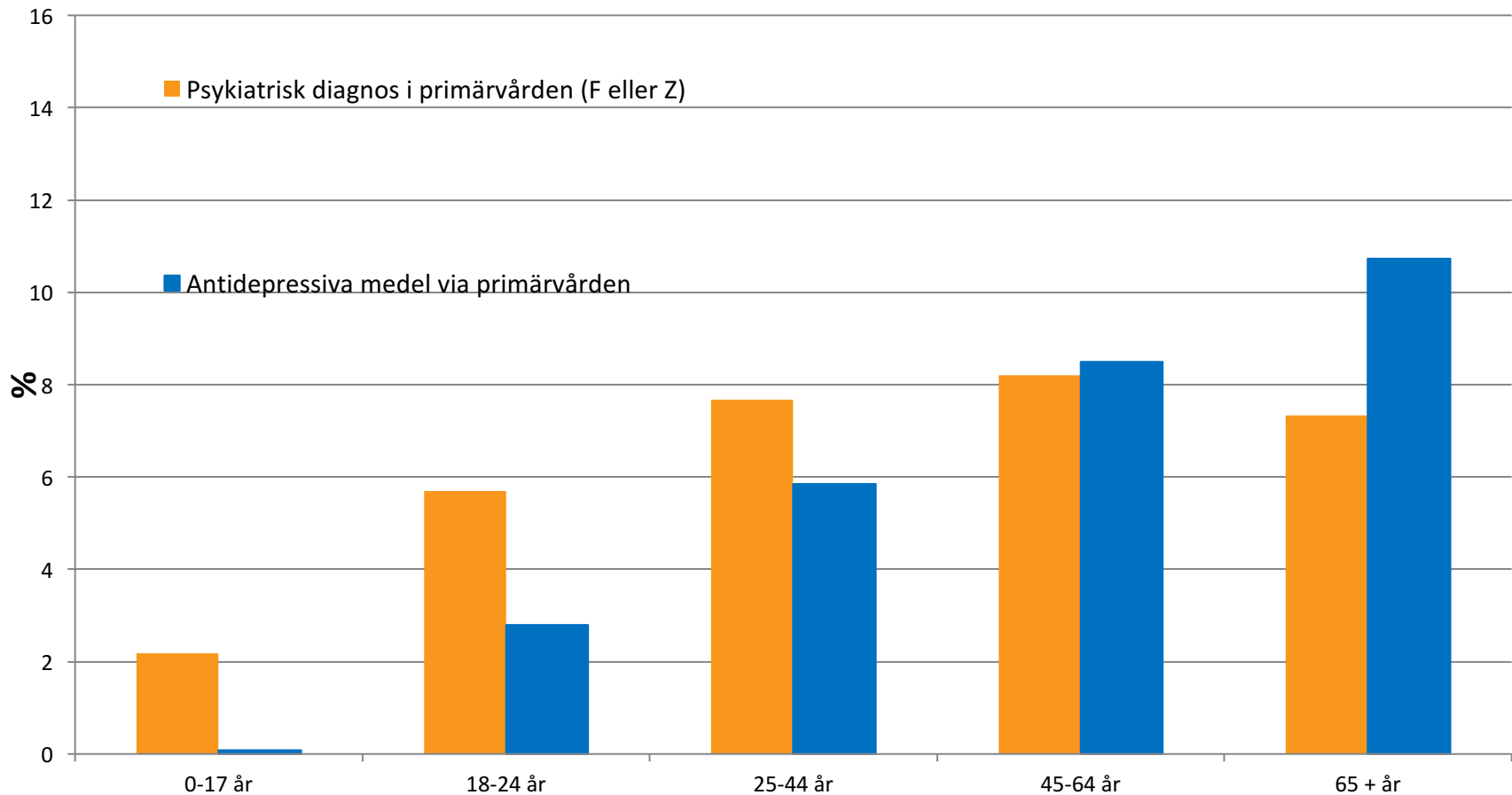
Insatser för psykisk hälsa i primärvård, Stockholms län år 2016. Antal individer / 100 invånare.

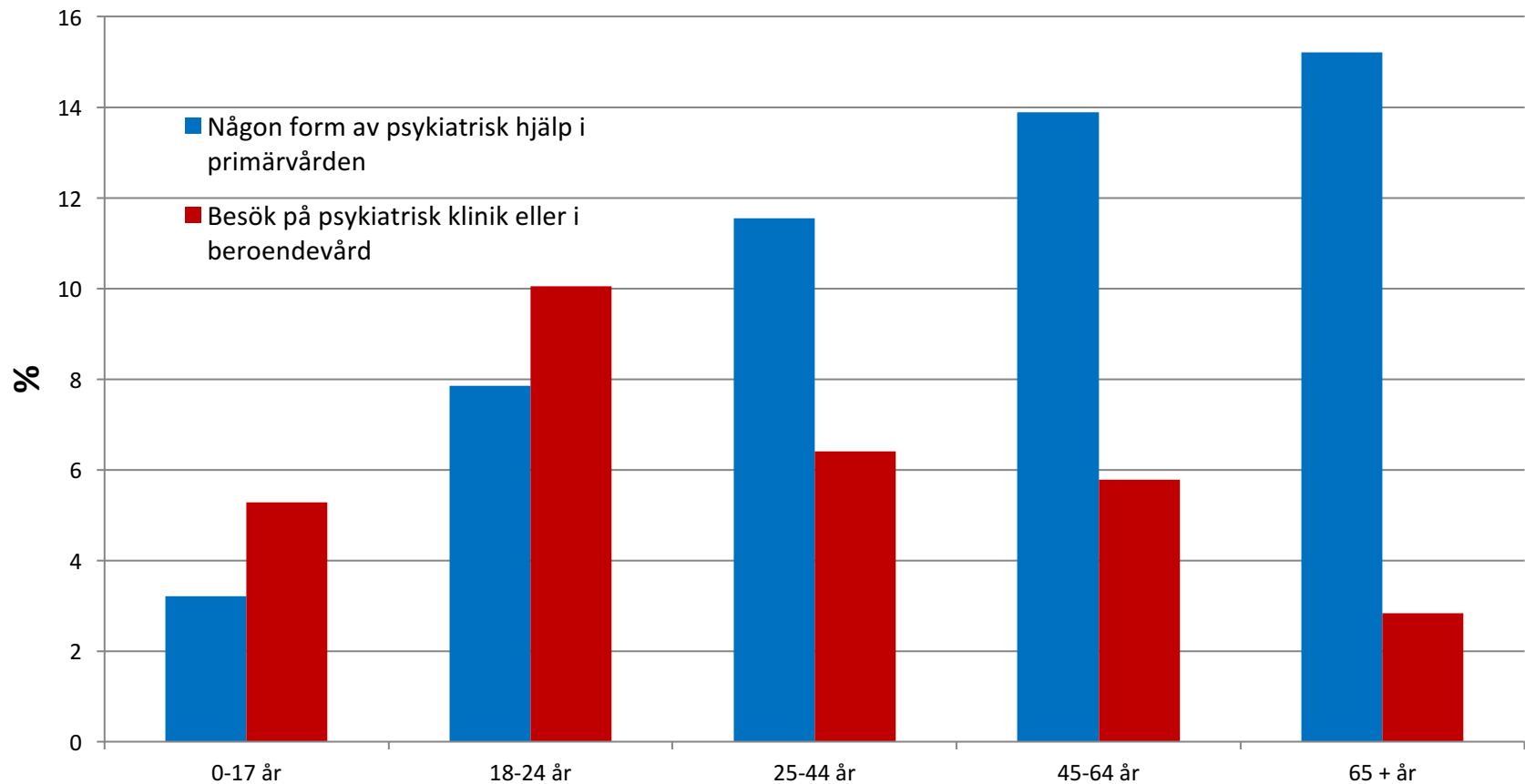
Insatser för psykisk hälsa i primärvård, Stockholms län år 2016. Antal individer / 100 invånare.

Insatser för psykisk hälsa i primärvård, Stockholms län år 2016. Antal individer / 100 invånare.

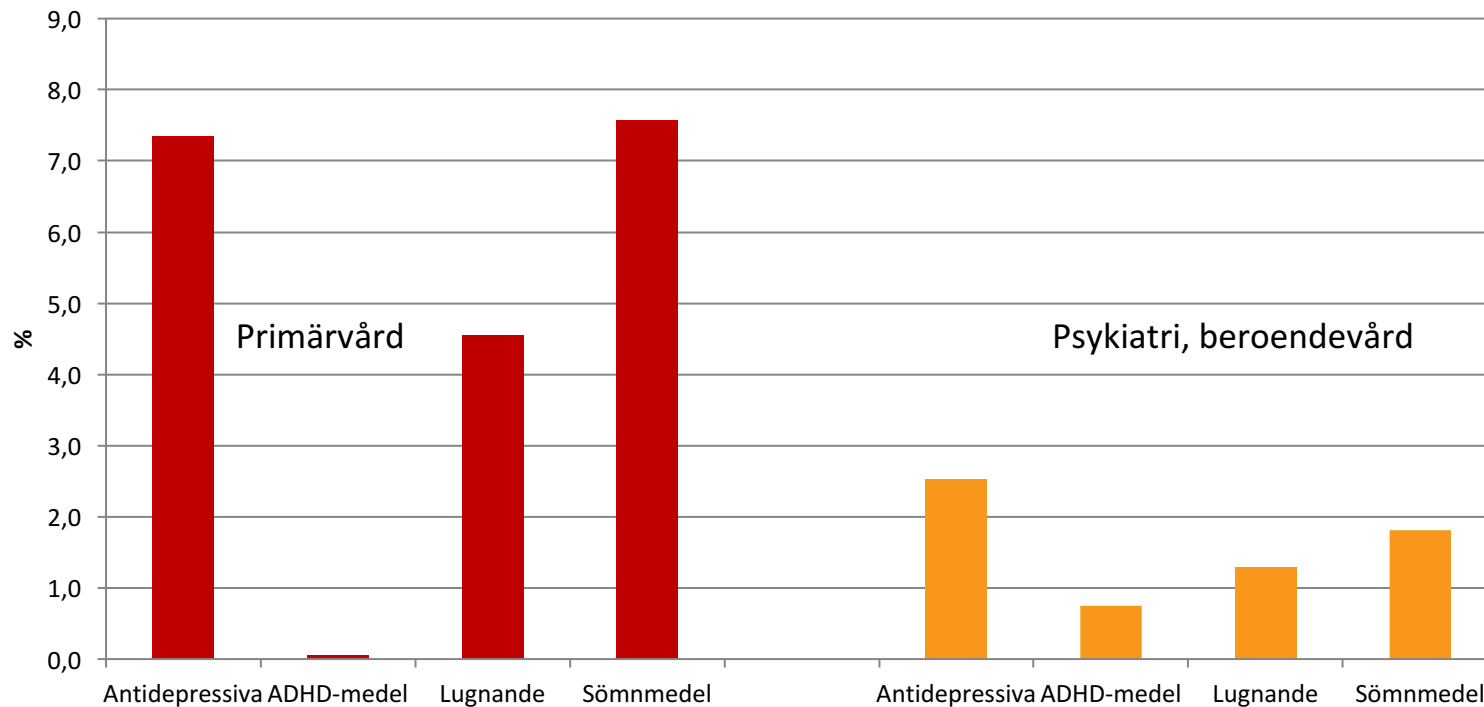

Insatser för psykisk hälsa i primärvård respektive specialiserad psykiatri/beroendevård. Stockholms län år 2016.

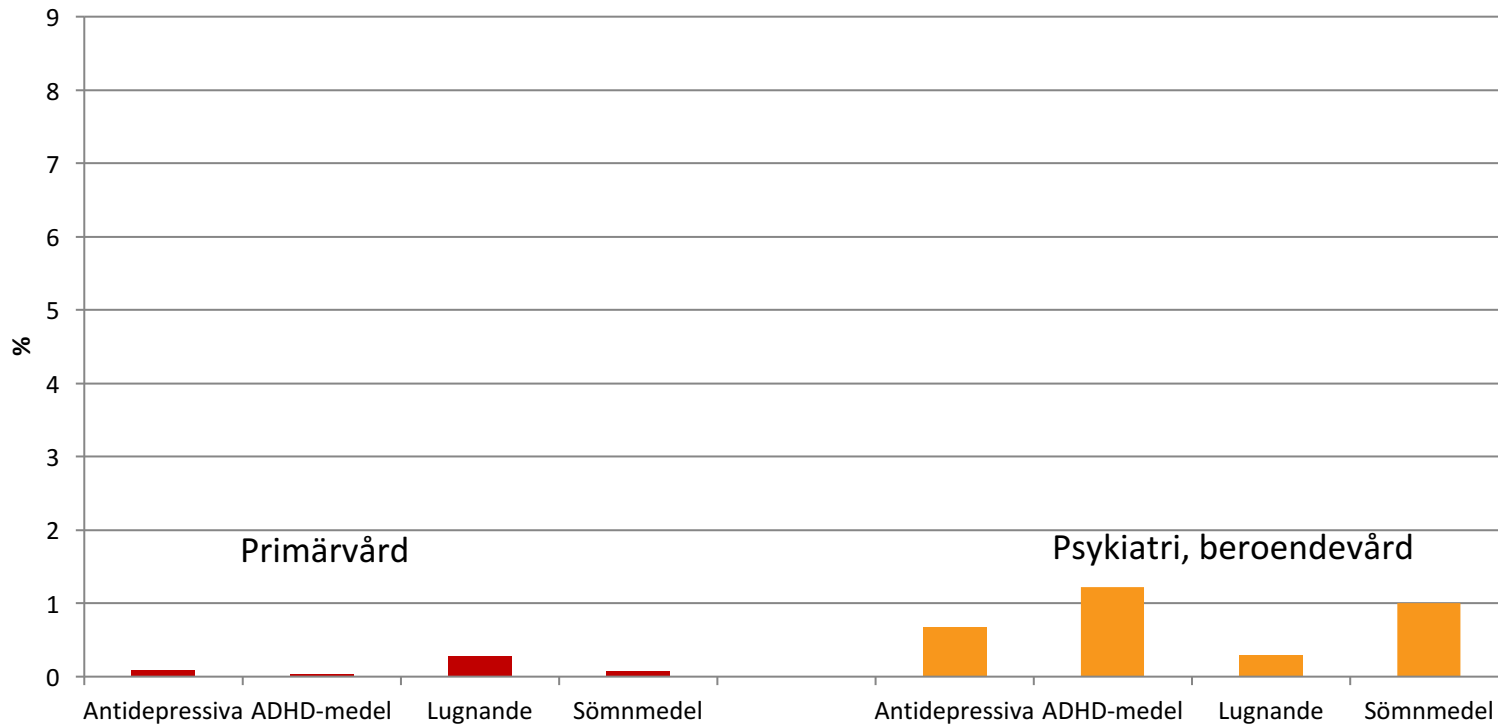
Förskrivning av psykofarmaka till vuxna 18+ år i primärvård respektive specialiserad psykiatri/beroendevård. Stockholms län år 2016.

Andel vuxna 18+ år (%) med läkemedelsuttag efter recept från primärvården respektive psykiatri/beroendevården. Stockholms län år 2016.

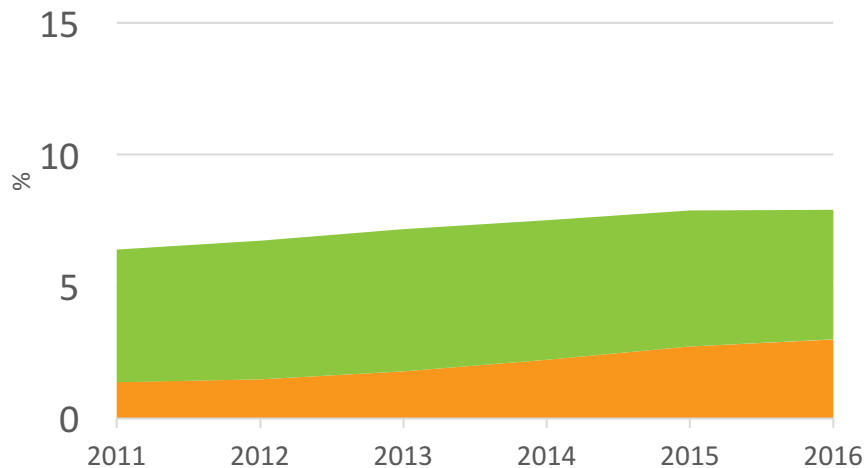
Förskrivning av psykofarmaka till barn 0-17 år i primärvård respektive specialiserad psykiatri/beroendevård. Stockholms län år 2016.

Andel barn 0-17 år (%) med läkemedelsuttag efter recept från primärvården respektive psykiatri/beroendevården. Stockholms län år 2016.

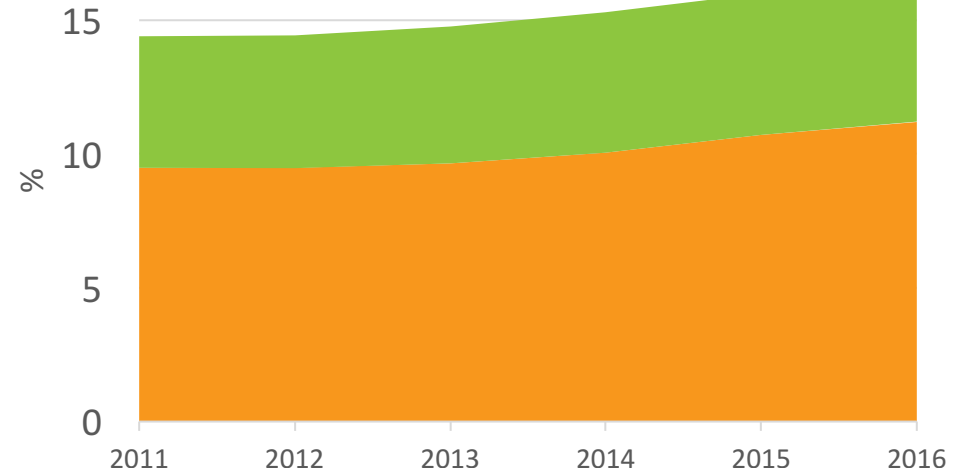

Andel av befolkningen 0-17 år respektive ≥ 18 år som fått vård för psykisk ohälsa i primärvård eller specialiserad psykiatri/beroendevård. Stockholms län år 2011-2016.

0-17 år

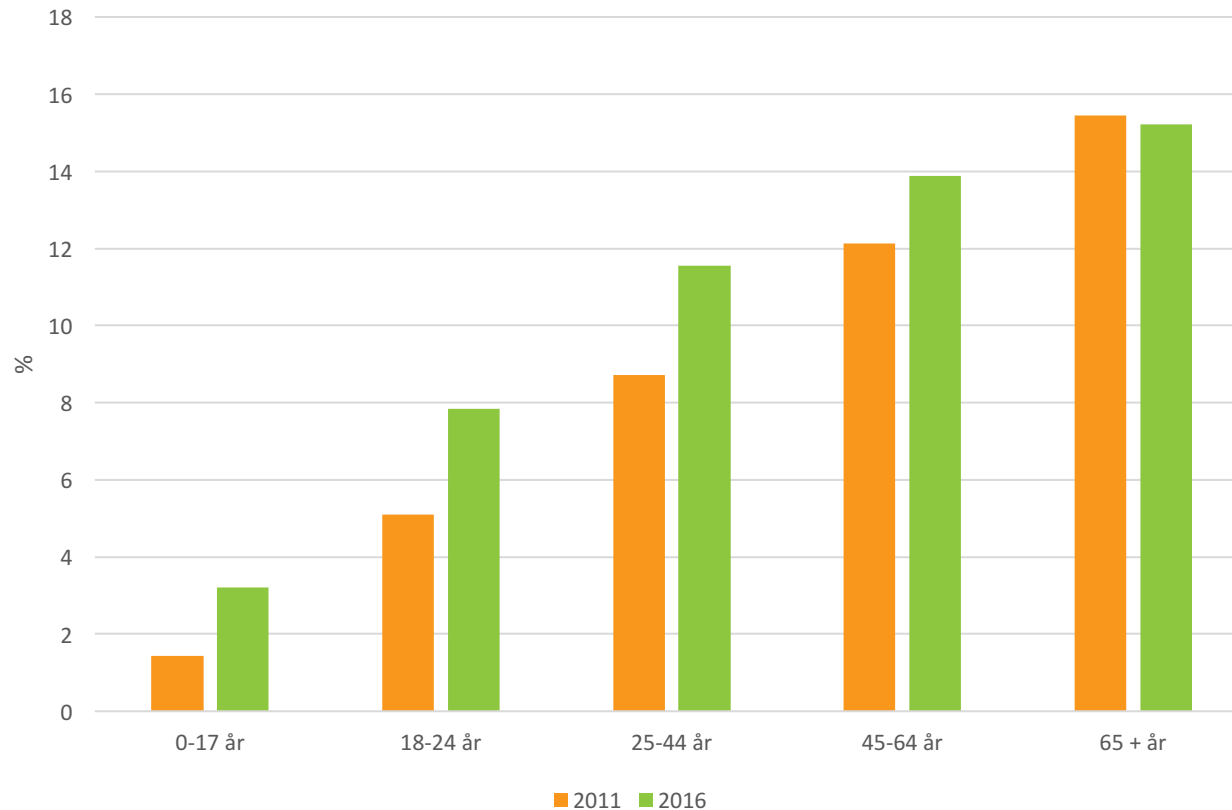
≥ 18 år

■ Besök på psykiatrisk klinik eller i beroendevård

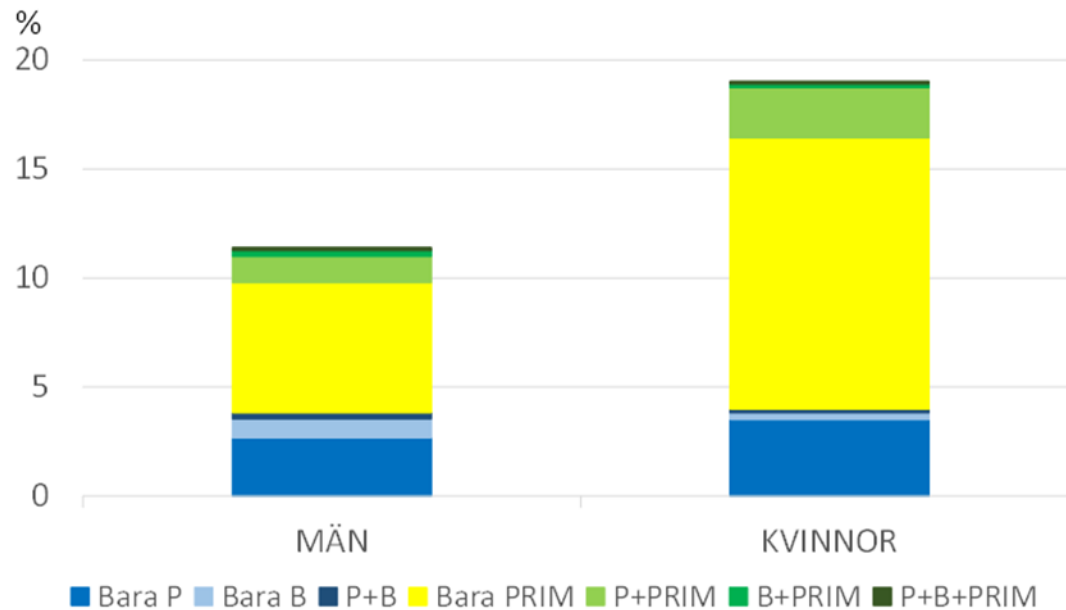

Andel personer med insatser mot psykisk ohälsa i primärvård. Stockholms län år 2011 och 2016.

Människor har kontakt på flera ställen

Andel män och kvinnor 18 år eller äldre i Stockholms län som år 2016 hade kontakt med psykiatrin (P), beroendevården (B) eller primärvården (PRIM) för psykisk ohälsa.

Sammanfattning (1)

- Andelen personer som får vård för psykisk ohälsa i primärvård ökar med stigande ålder; bland tonåringar är det endast 5 % medan det bland personer över 65 år är 15 %.
- Ett omvänt mönster ses vad gäller psykiatrisk specialistvård.

Sammanfattning (2)

- Åldersgruppen 25-44 år erhåller högst andel psykosociala insatser i primärvård (ca 5 % år 2016). En iakttagelse är att det är en relativt låg andel barn och unga som fått psykosociala insatser.
- Med ökande ålder ökar förskrivningen av antidepressiva i primärvård; (ca 8 respektive 11 % bland 45-64 åringar och 65+).
- Ökade insatser för psykisk hälsa i primärvård mellan 2011-2016, förutom bland de äldre.

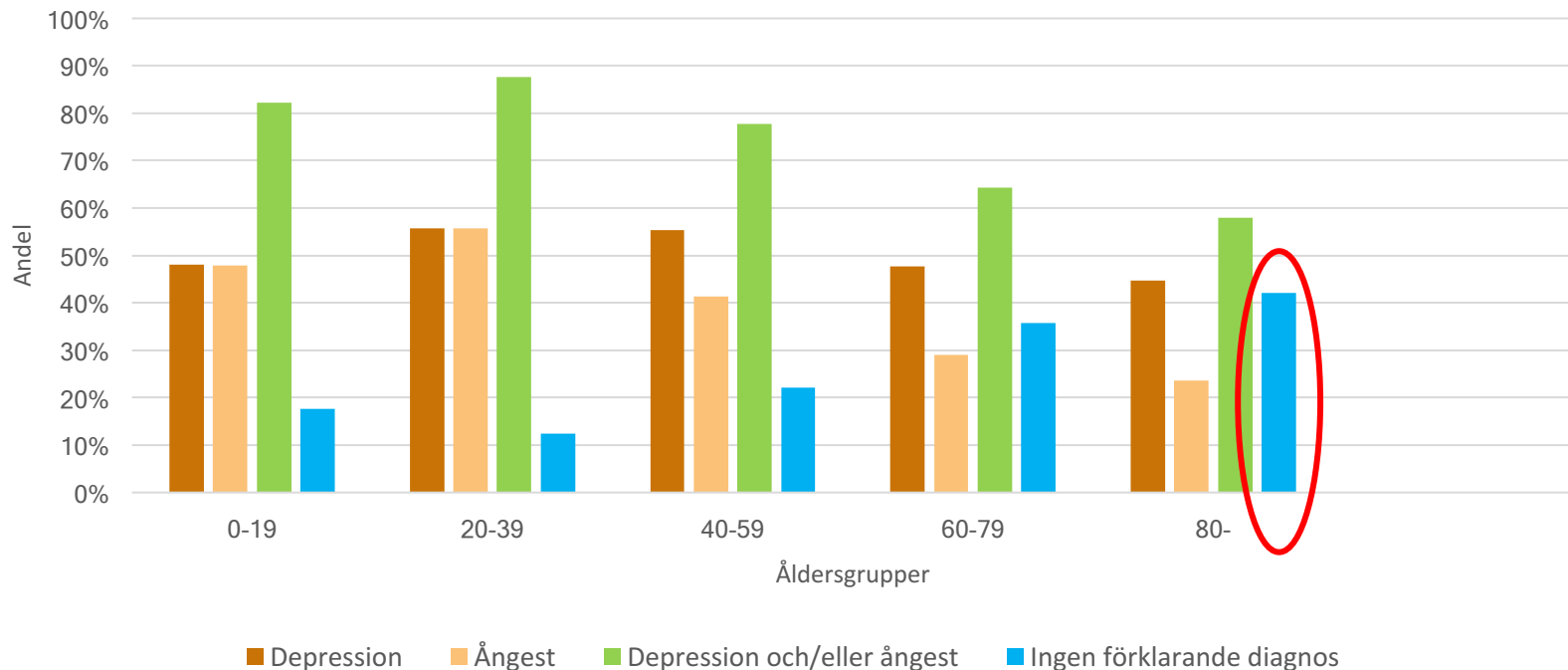
Hur kan man förbättra uppföljningen av psykisk ohälsa inom primärvården?

- Evidensbaserad behandling? –
registerbaserade indikatorer

Evidensbaserad behandling? Antidepressiva

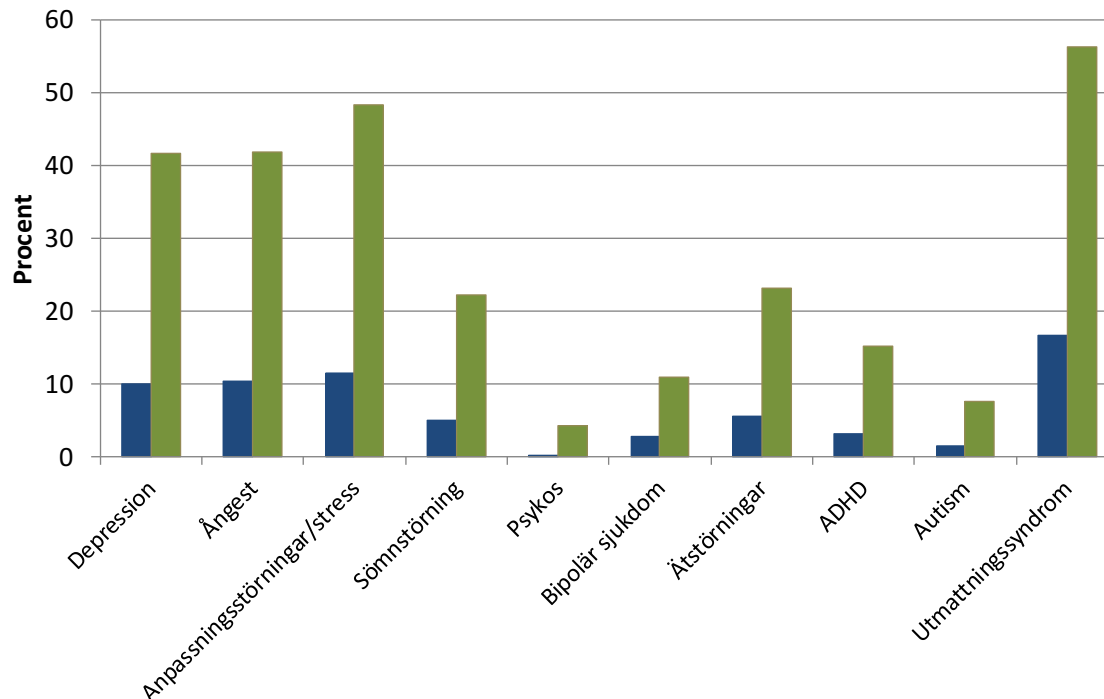
Andel av patienter med förskrivning av antidepressiva läkemedel från primärvården år 2015 som har evidensbaserad indikation (= registrerad diagnos ångest/depression)

- **Bristande diagnosregistrering bland äldre?**

Evidensbaserad behandling? Psykosociala besök

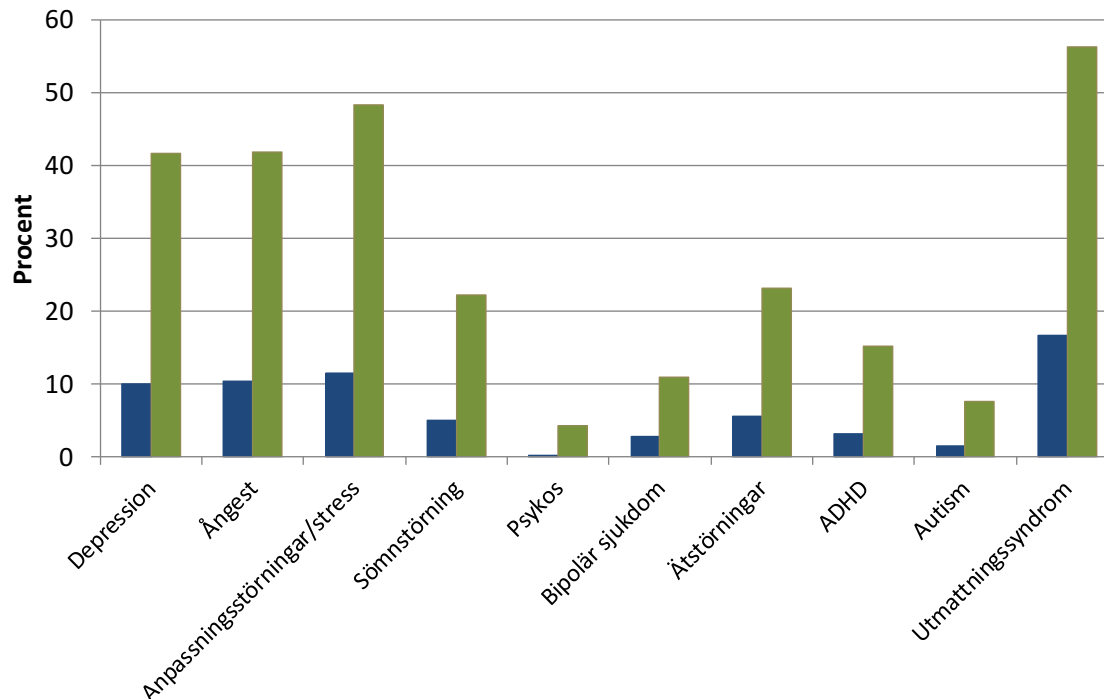
Andel av patienter med psykosocialt besök eller evidensbaserad psykoterapi inom husläkaruppdraget (SLL), av dem med diagnoser inom husläkaruppdraget.

Evidensbaserad behandling? Psykosociala besök

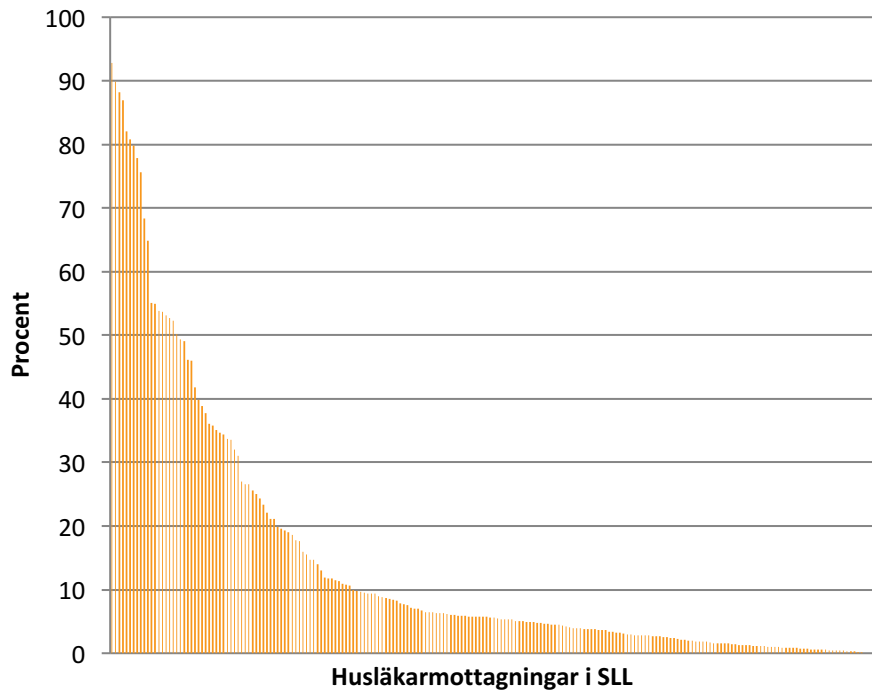
Andel av patienter med psykosocialt besök eller evidensbaserad psykoterapi inom husläkaruppdraget (SLL), av dem med diagnoser inom husläkaruppdraget.

- Endast 16 % av de psykosociala besöken under 2015 registrerades med diagnoskod, och bara vid 13 % av besöken preciserades behandlingsinnehåll med åtgärdskod.

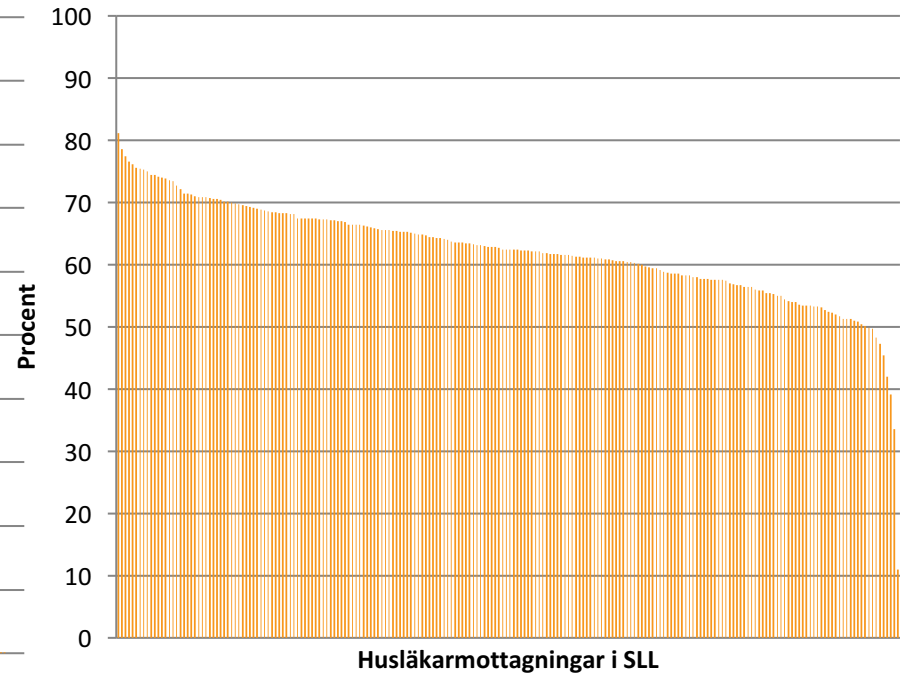

Spridning mellan olika husläkarmottagningar i SLL

Andel av psykosociala besök år 2015 som registrerats med åtgärds kod vid besöket

Andel av patienter med psykosocialt besök som hade registrerad psykiatrisk diagnos någonstans inom husläkaruppdraget senaste 18 månaderna.

Sammanfattning

- Registeruppföljningen av psykosociala besök i primärvård har brister på aggregerad nivå. Det är ofta oklart vilken diagnos patienten behandlas för, och osäkert om patienterna får evidensbaserad psykoterapi.
- Fler äldre patienter behandlas med antidepressiva i primärvård men en hög andel bland dem saknar (registrerad) evidensbaserad indikation.

Tack!
kyriaki.kosidou@sll.se